

Novine prihajajo vsako nedeljo. Priloga: Marijin list in Kalendar Srca Jezušovega. Cena pri skupnem naslovu za dom 25 D., na posamezni naslov 30 D., št. se čela naročnina naprej plača do 31. marca. Če se pa plača po 31. marcu, je pri skupnem naslovu cena 30 D., pri posameznem 35 D. M. list in Kalendar se plačata posebi. Amerikanci plačajo za vse vključno 4 dolare. Naroči se na upravnštvi v Črnochovcih, Prekmurje. Uredništvo je v M. Soboti.

NOVINE

Glasilo Slovenske krajin

Izdajateo: KLEKL JOŽEF, vp. pleb. nar. poslanec.

Oglase sprejema samo tiskarna in uredništvo v Soboti Kolodvorska ulica 123. Cena oglasov cm² 75 par; 1/4 strani dobi 20%, 1/2 strani 25% in cela stran 80% popusta za eno objavo. Cena malih oglasov je: do dvajsetipet redišil. više od vsake reči pol D. Med tekatom cm² 1.50 D., v Poslancom 2.50 D. Tako za oglase plaša uprava i da za vse oglaše od 5% do 50% popasta.

Rokopis se ne vrašaje.

Močni stražari na severnoj meji.

Mi Slovenci v Slovenskoj krajini smo jako skromni. Včini mo dosta, redkogda pa terjamo za svoje delo vredno i zasluženo plačilo. Najredkej se pa čuje od nas, da bi mi sebe za kakše koli delo začnoli hvaliti.

Za vse, ka včinimo dobroga i lepoga, največkrat samo tiho prikimamo, da je tak prav i se s tem zadovolimo. Skoro pa raj povdarimo lastivne slabosti i dobre lastnosti drugih, da se na te način sami pred seboj ešče bole zmenšamo.

Ne je potrebno, da bi se te svoje lastnosti sramovali. Ne je pa tudi potrebno, da smo preveč skromni. Dnesden je svet takši, da nosi na svetlo samo to, ka ma dobroga, vse drugo pa previdno zakrije. Dnesden si svet raj jemle peldo od lepoga, kapa, da bi se šteo včiti od slaboga.

Zgodi se pa, da nam priznajo drugi to, ka si mi sami v svojoj skromnosti nečemo priznati. I to nam je tudi v zaščćenje.

Stražari smo.

Že od nigda postavljajo vladari držav straže kre mej svoje države. Te straže čuvajo državo od zvunešnji neprijatelov. V dr-

žavi, gde poznajo vsi državljani svoje dužnosti do države, pa stražijo meje svoje države tudi prebivalci kre meje sami. To so prostovolni i najbogši stražari. Tej stražijo državo iz lubezni iz svojega prepričanja pa ne za penez ali drugo dobroto.

Ali bi lahko pravili tudi mi od sebe, da smo stražari naše severne meje? Lehko bi pravili, ali tudi ti smo preskromni, da bi to povedali.

S svojimi voditeli na čeli smo mi trdna i zanesliva straža, na štero se vsakši naš državlan lahko z vsov sigurnostjov nasloni. Preskromni smo pa, da bi se štel pred svetom s tem preveč kazati.

Pravi ljudje pa to vidijo.

Na velkom narodnom zborovanju v Maribori ob priliki prve desetletnice obstanka naše države je pred ogrumnov vnožinov ljudstva general Majster začno svoj slavnostni govor z junakim stražarom naše najsevernejše meje, z našim voditelom gospodom Kleklom. Severne meje naše države nigdar ne bi tak visiko segale, če bi ne meli mi v tej krajaj močni stražarov, šteri so čuvali v srcaj našega ljudstva

pravo vero i s tem spoštovanja do maternoga jezika i lubezen do domačije. To so bili stražari i zidari, šteri so pripravljali mesto našoj velkoj narodnoj državi. Naše ljudstvo je ponosno na te svoje ljudi. Naše ljudstvo pa tem svojim voditelom tudi zavupa i se čuti z njimi edno. I gda te eden naš voditeo dvigne svojo roko v obrambo i čuvanje naše države i našega naroda, stoji vse naše ljudstvo z njim kak eden. Močna, složna straža na našoj severnoj meji!

Tudi na najviššem mestu to vidijo.

Njegovo veličanstvo krao Aleksander je na predlog notranjega ministra odlikovao našega voditeja gospoda poslanca Klekla z redom sv. Save IV. razreda. Takša odlikovanja so dobili zdaj ob priliki desetletnice obstanka naše države ljudje, ki so s svojim delom pripomogli, da so prišli jugoslovanski narodi do svoje lastivne države.

Mi znamo, da či si je što zaslužo pri zidanju naše države kakše odlikovanje, da si je to naš voditeo gospod poslanec Klekl zagvutšno zaslužo.

Znamo pa tudi, da je naš voditeo naša lastivna duša i njegova skromnost ešče presega skromnost nas vsej. To odliko-

vanje je nikak ne plačilo za njegova dela. To odlikovanje je samo zvunešnje priznanje za vse to, ka je naš voditeo pred svetom včino.

Mi pa znamo, da svet niti za polovico tistoga ne ve, ka je naš voditeo že vse včino. Mi sami doma vidimo njegovo ogrumnno delo, s šterim se ne mi, ešče menje pa on sam kaže pred svetom.

I gda Častitamo mi svojemi voditeli, se čutimo z njegovim odlikovanjem tudi sami odlikovani i počaščeni.

Svetek zjedinjenja.

Državni svetek, desetletnico zjedinjenja so po celoj državi jako slovesno svetili. Po vsej cervkvaj v državi so bile na te den zahvalne službe bože, slavnostna zborovanja i različne slovesne prireditve. Vse bi pa bilo ešče vnogo slovesnejše, če bi tudi radičovci i demokratje pri toj priliki pokazali, da njim je država i hasek ljudstva več kak pa njihvi lastivni haski.

Pribičević i Maček bi radi-va po Radičovoj smrti nekaj velkoga gratala. Ljudje pa njima nikak ne verjejo tak i nejdejo tak slepo za njima kak za Radičom. Zato pa naprej i naprej gonita nesrečno Radičovo smrt i pora-

Proslava v Soboti.

Prestolica naše krajine, naša Soboti, je ob priliki proslavljanja prve desetletnice obstanka naše države, gotovo na prvom mestu v našoj krajini. V petek pred 1. decembrom ob pol šestu zvečer se je vršila v občinskoj hiži slavnostna občinska seja. Po tom je pa meo pred velkov vnožinov občinstva lepi govor domači župan g. Benko, gde je omenio, da se je naša krajina, posebao njeno središče Soboti v novoj državi jako lepo razvila.

Za njim je meo kratki nagovor urednik naši Novin g. Bajlec. Povdore je, da zgodovina pravično plačuje našo slovensko mirolubnost i poštenost. Drugo države, štere so si zgradile svoje oblasti i bogastvo na prelevanju krvi i na nepoštenosti, so se začnole rušiti. Na njihvom mestu pa rastejo nove mlade države, štere majo dane vse pogoje za lepo razvijanje. Naši ljudje so od nigda živeli od toga, ka so si sami pripravili, drugi narodi so pa dostakr gledali na to, da so si z ropanjom i drugim nepoštenim poslom spravljali potrebne reči za življenje. I našo poštenost je čas i zgodovina poplačala s tem, da smo prišli brez krvi do svoje države. S tem je pa tudi poplačana

vsu tista naša krv, štera je bila po krivici prelejana.

Po tom govori se je razvilo velki pohod po mestu z muzikov gasilci i vojaštvom z baklami. Spreveda se je vdeležilo na stotine ljudi. Soboti sama je bila slavnostao razsvetlena. Tudi v oknaj so mele vnoge hiže sveče i drugi posvet. Raz hiž so viselo po celoj Soboti narodne i državne zastave.

Po obhodi, šteri so je zvršo v najlepšem redi i v veselom razpoloženju prebivalstva, je meo pred občinskog hižov okrajni glavar g. Lipovšek skrbno pripravljen govor. Nato je pa vnožina lepo mirno i zadovoljno razišla.

Na den prvoga decembra samoga so se pa vršile v vsej cervkvaj službe bože, šteri so se vdeležili zastopniki, občine, oblasti, šol, kak tudi vsa šolska mladina i vnogo očinstva. V ljudskoj šoli i gimnaziji sta se vršili tudi slavnostni akademiji.

Prvi december na našem Goričkom.

Prvi dec. največši svetek vsej zavedni in zvesti sinov i hčerk naše lepe domovine je dosegno svoj deseti rojstni den. Deset dugi, veselja i trpljenja puoi let je minolo i mi smo

slavili po vsoj našoj državi desetletnico rojstva naše novo države. Kak vsi kraji naše lepe domovine, se je radčvalo obletnice ujedinenja tudi naše Goričko. Tudi naše Goričko je pokazalo, da zna ceniti svojo slobodo, da zna ceniti velki pomen našega ujedinenja.

Tam v Petrovcih je zasveto na predvečer največkega našega svetka svetel plamen, plamen radosti i zadovoljstva. Bio je kres, kak opozorilo na velki den 1. dec. Vnogo se nas je zbralo okoli tega ognja. Gledali smo, kak se je zdigavao plamen vsigdar više i više, kak bi nam šteo praviti: „Vi, ki ste bratje, naj zagori tudi v vsej vaši srcaj ednok plamen lubezni, lubezni do bratov i sestor, lubezni do lepe naše domovine.“

Ob prasketanju ognja nam je razložo vič. g. župnik Čirč pomen toga dneva. Pevski zbor je zapeo narodne himne i potom smo se ob zvoki godbe vračali vsak v svoj dom.

Drugoj jutro, dne 1. dec. sta oba g. župnika opravila službo božo i z lepimi govori navduševala i vžigala v zbranoj vnožini lubezen do rodne zemle, do svojih bratov i sestor, do svoje lepe domovine.

Popoldnevi smo znova se zbrali v Petrovcih i to v prostorih g. Perša

Ob navdušenju vseh zbranih so se vrstili govori vsi puoi lubezni in navdušena, do domovine. Med govorniki se je spomnil eden tudi našega zasluženega generala Majstra i zbrani so njemu z navdušenjem zaklicali živijo!

Med govorniki je eden, ostrajčo se na naše ljudstvo v Slov. Krajini pravo: „Naše ljudstvo je dobro in ponisno. Ono lübi vsakega, ki lübi tudi njega. Ono ni politično, njegova politika je borba za vsakdanji krüh. Ko bo imelo to ljudstvo dovolj kruha, ko mu ne bo trbelo dalje stradati, ko mu bo dala domovina dela in z delom tudi možnosti življenja, bodo to naši najboljši državljani.“

Za govori se je razvila prosta zabava.

Vsak, ki je bio na toj slavnosti, ki je vido navdušenje vsej zbrani je prepričani, trdno prepričani, da je naša država trdna i bo trdna, dukeč bo mela takše sinove in hčeri.

Vsi pa, ki se te proslave ne so udeležili i tudi oni ki so se je udeležili naj nosijo vredno v srce besede govornikove: „Bratje ljubimo se med seboj. Slišimo drug drugomi, kak samemu sebi in naša nova domovina bo močna, bo zdrava, ar bo v njoj vladala morala, ki je temelj vsake države. Š.

bita vsakšo priliko, da bi v ljudje zbudila nezadovolstvo do državne oblasti. Nego ljudje njima neščeje slediti. Ljudje ščejo meti red i mér v državi i se neščejo dati zapelavati od ljudi, šteri samo svoj hasek iščejo. To se je najbolje vidlo pri proslavi državnoga svetka. Pribičević i Maček sta naprej razglašala, da njivi ljudje toga svetka nedo slavili tak dugo, dukeč njim vlada vsega ne da, ka njeva ščeta. Ka pa ščeta pa ešče sama neveta, ar njim je predsednik vlade dr. Korošec že ponovno naznana, naj povejta jasno svoje žele i se njina da. Toga sta do dnes ne včtinola.

Od vsega razglašivanja pa kak njivi ljudje nedo slavili dr-

žavnoga svetka se je zgodilo to, da je cela država te den najlepše proslavila. Samo v Zagrebi je nekoliko mladi, od radičovcov i demokratov zapelani ljudi štelo delati nikšo rabuko, za štero delo bodo kakštigani kakpa tej mladi ljudje.

Naša krajina je tudi cela jako lepo proslavila te den. Delo je v glavnem vsešerom počivalo, po vsej cerkvaj so bile zahvalne službe bože, šolska deca so pa v ništerni krajaj mela izredno lepe prireditve. Najlepše je pa bilo to, da se je ljudstvo vsešerom popolnoma neprisiljeno vdeleževalo tej slavnosti, ka je tudi znamenje zrelosti i poštenosti našega naroda.

NEDELA.

(V adventi druga, Evang. sv. Mataja 11, 2—10.) V tisti časaj, gda je Ivan v temiči čuo od dejanj Kristuša, poslo je dva zmed svoji vučnikov i njemi pravo: »Ali si ti tisti, šteri ma priti, ali naj čakamo drugoga?« I Jezuš je odgovoro i njima pravo: »Idita, i povejta Ivani ka sta čula i videla: »Slepi vidijo, hromi hodijo, gobavi se očičavlejo, gluhi čujejo, mrtvi vstajejo i siromaškim se označujejo evangelij.« Gda sta pa odišla, je začno Jezuš vnožini govoriti od Ivana: »Ka ste šli gledat v puščavo? Trst, šteroga veter majo? Ali ka ste šli gledat? Cloveka v mehko običenoga? Ovo, šteri se v mehko običijo so po kraleskib palačah. Ali ka ste šli gledat? Proroka? Prav, povem vam, ešče več kak proroka. Zakaj, to je, cd šteroga je pisano: Ovo pošlem angela svojega pred licom tvojim, ki bo pripravlo pot pred tehom.«

Navuk: Istinost krščanstva sve-dočijo dejanja.

Murska Sobota

— **Senje.** Zadnje miklošovo senje je privabilo v Soboto telko ljudi, kak že dugo ne. Bilo je lepo suho čiči tildi mrzlo vreme i ljudje zdaj že nekoliko več časa majo kak prve. Tak trčiči kak kupci i ljudstvo so bili v večine s senjom jako zadovoljni.

— **Proslava na gimnaziji** ob priliki 10 letnice naše države je bila jako prisrčna. Na dnevnem redi je bila cela vrsta spominskih dnevnih primernih pevskih točk, več deklamacij i dva govora. Prvoga je meo prof. Melnar, drugoga pa osmošolec Nerima, šteri je posebno mladino navdušič. Če nam prostor dopusti, objavimo tudi te govore. Cele proslave se je udeležilo tudi vno go občinstva posebno starši dijakov. Med drugimi odličnimi gosti je obiskao prireditev tudi naš poslanec g. Jerič.

— **Novi profesori.** Gimnazijski kuratorij je namesto na našoj gimnaziji profesora g. Jarca i g. Rusa.

— **Čudno.** Zdaj smo že nekolikokrat vzeli v pamet, da gimnazijsko dijaštvo v cerkvi pri službi božoj ne odgovarja latinski. Nemremo si misliti, da dijaki ne bi znali na priliko telko latinski, kak naši prosti kmečki ljudje. Čutili smo na priliko, da je slovesnost pri službi božoj prvoga decembra trpela, ar pri »Te Deumi« dijaki ne so odgovarjali. Ne vemo, ali njim je mogoče to prepovedano?

— **Gospodinjki tečaj.** Zdaj v soboto ob 11 vđri predpoldnevom se otvori v občinski hiži gospodinjki tečaj, kak smo to že v zadaji Novina pisali. V tečaj se sprime 12 deklin, starejši od 14 let.

Slovenska Krajina.

— **Črensovci.** Črensovko prosvetno društvo in vsa tri orlovska društva v Žižkih, Črensovcih in Gornji Bistrici, prav iz srca častitajo gospodi narodnomi poslanci i svojemu podpornomi člani Klekli k prezastlženomi odlikovanji, ki so ga sprejeli od Nj. Veličastva kralja. Bog živi!

— **Orlovsko društvo i kmečka zveza v Bogojini** častitata našemi narodnomi voditelji g. Klekli ob priliki njüvoga odlikovanja. Bog živi!

— **Orlovski odsek v Žižki** svojemimi narodnomi buditelji i voditelji k njüvomi odlikovanji ob priliki desetletnice, najprisrčneje častita. Bog živi naj žive ešče vno go desetletja. Bog živi!

— **Smrt mladoga moža.** V soboto je bio pokopani v Gomilici 43 letni Franc Sobočan, brat dveh misionarov, že mrtvoga g. dr. Ivana i živoga Matjaža Sobočan. Vzeo ga je plučni beteg. Pokojni je bio dober krščenik, navdušen Slovenec i odločen pristaš SLS. Do vsakoga je meo dobro srce i je rad pomagao v potreba, zato ga je melo vse rado. Kak prilub-

leni je bio, je pokazao tudi sprevod. Na zadnoj poti ga ne sprejavala samo rodbina, nego velka množina prijatelov i znancov. Slovo je spevao dijak Ivan Kolenc, pri odprtom grobi pa je govorio g. kaplan Kolenc tak genljivo, da so vsi zbrani na glas jokali. Pokojni je zapušto žalüjočo ženo i svoje dece. Ženina žalost je jako velka, tem bole ar je bio mož v tom leti že tretji mrtvec. Pred par meseci je vmro najstarejši sin, za šterim ešče zdaj žalüje i k toj žalosti je prišla še nova žalost. Tolaži jo naj Tolažnica žalostnih!

— **Tišina.** Dne 1. dec. se je v tišinski šoli vršila jako lepa prireditev desetletnice obstoja naše države. Očividec iz druge fare je z velkov zadovolnostjov sledio celoj prireditvi i računajoč na vse okolišine lejko z veseljom trdi, da je vse bilo dovršeno tak, da ob takše šole clovik komej pričaküje kaj tak popolnoga. To, ka ga je najbolje genolo, je pa medsebojna in tako potrebna ljubazen, štera kralüje v toj šoli. Srečna fara, ki ma takše vučitelstvo, srečni starši, ki lejko takšim zgojitelom izročijo svojo drago deco.

— **Anketa naši denarni združ** se bo vršila v Soboti, dne 14 decembra v gostilni Banfi. Udeležijo se je zastopniki vsej naši denarni zavodov, ki so dobili povabilo.

— **Rakičanska zadruga** bo s prišestajm tjeđnom začno delati ar so pravila že potrjena.

— **Kalendarje Srca Jezušovoga** so dotiskani i se že razpošilajo na vse strani. Dobijo se vsešerom, cena je 8 Din, za naročnike Novin 4 Din.

— **Kalendar Jugoslovanske kmečke zveze** se dobijo v uredništvi »Novine« v Soboti. Cena 10 Din.

— **Združni tečaj** (knjigovodski) za zadrüge i posojilnice se bo vršo

Po JOS. JURČIČI:

Sosedov sin.

XVII.

Zadvečara je stao Smrekar kak brez vsakše misli na konci hiže pri tistom okni, gde je njegova hči do zdaj vsigdar spala.

»Esi hodi malo,« migao Smrekar ženi: »Vidiš!« — pokaže s prstom pod oknom na zemlo. »Jez nikaj ne vidime odgovori žena.

»Ne? Ali si slepa? Ne vidiš, da je tili vse razhojeno? Pod okno je hodo. Zato od dnes naprej deklina več nesmi tili spat.«

Žena je tiho prikimala i od zdaj naprej sta oba skrbno pazila na hčer. Ves den je morala biti Franca pri domi. Oča je menje hodo okoli po svoji postaji i gda je odišao od doma, je nigdar ne pozabo povedati, naj na Franco skrbno pazijo.

Franca je tiho opravljala vsagdeničnje delo, dvorila je materi i oči ešče bole skrbno kak prve, vesela je pa nej mali. Čvetoča, zdrava farba njoj je po mali minevala z lic. — Mati je poznala bolečino, štera grizé hčerino srce, včasi se njoj je vido mož preveč oster včasi se je pa čemerila na Števana, šteri je bio po njenom mišljenji kriv vse te nevole pri njüvoj hiži.

Edno nedelo zadvečara, gda je bila Smrekarica sama doma i je čtela pri okni življenje svecov, vidi Števana, da ide po cesti. Skima njemi, naj pride k njoj. Zdaj ga pa začne kregati, kak je mogao biti tak nespameten, da

je napravio takšo spako pri njüvoj hiži i je neizkušenoj deklini z nepremišlenov ljubeznostjov obtežo srce. Pa da konči ne bi toga tak nespametno šo pravit Smrekar samomi. Itak zna, da je to ne mogoče, da bi si mogao gda Franco vzeti. Zakaj je to nej njoj povedao i bi njemi ona že na lepi način vse razložila. Zdaj pa naj samo Franco lepo pri meri pusti i pozabi na njo, da bo tak tudi deklina mér mela. Vej je v vesi eščo dosta deklin, štere bi ga rade vzele.

»Istina je mati,« odgovarja počasi Števan, »nepremišlena je bila ta ljubazen. Nigdar sam nej mislo ka bo iz toga, niti, ka bi melo priti. Včasi sam si mislo, da bi bilo lepše, če bi toga vašega bogastva ne bilo. Ništerni mislijo, da mam Franco rad samo zavolo njenoga bogastva. Povem vam pa, da bi jo vzeo, tudi če bi njoj morao za zdavanje sam obleč kupiti. Zdaj nama je pa na poti vaše bogastvo. Naj bo, ognem se njoj ali pozabim jo teško.«

XVIII.

Materno vüpanje, da bo hči s časoma bogša, se je ne štelo spuniti. Zato je bila že nekoliko v skrbej, ka bo ž njenim zdravjom. Povedala je to tudi možovi.

»Že znam ka njoj falí,« odgovori kratko Smrekar. »Moža njoj dobimo pa bo vse dobro. V nedelo pridejo k vogleđi, smo se že ščista dogučali.«

»Za pet ran boži, ti si kak voda« prestrašeno začne Smrekarica. »Zabiješ si kaj v glavo pa ne

da bi kaj premislo, ideš s tistim naprej. Počakaj raj, da deklina to nekoliko pozabi ka je bilo.«

»To že pozabi. V nedelo pridejo Pogreznikovi i napravimo ka je potrebno.«

V nedelo so resan prišli Pogreznikovi Peter, njegov oča i stric. Domači je prinesao na sto vino, lepi beli krüh i prekakjeno meso. Mati je v kuhinji ešče nekaj pripravljala, hči je pa bila vünej pri dveraj naslonjena i kak brez vse misli gledala nekam pred sebe.

Oča je prišao k njoj i njoj mehko začno gučati naj ide v hižo i se lahko tudi malo bogše obleče, ar so lüčki v hiži. Hči je nemo pokimala, šla po stubaj gori v svojo sobico i prišla do lepoga svetloga omara. Odprla ga je. Vnogo lepi oblek je mela v njem, šterim se je včasi jako veselila, dnes njoj je pa oko mrtvo gledalo na vse to blago. Nekam trüdna se je vesela na stolec i se zagledala v kot, gde je visila podoba žalostne Matere bože.

Smrekar se je nej mogao včakati, zato je prišao po njo. »Poglej Franca, radiva te mava z materjov. Vsigdar sva te dobro včila i ti si naj vsigdar rade poslušala, zato nama včini tudi dnes to veselje i nas bogaj.«

Franca se je zdaj obrvim kak je že zrasla vrgla oči okoli šinjeka i začnoa jokati. »No, ka je pa to, se nekoliko razčemeril Smrekar. »Toga mi zdaj ne začínjaj. Odpusdi čaka Pogreznikov, ženit se je prišao k nam, vej tak naš. Obriši se pa hodi z menov. Ka bi se cmirila! Vej se je tvoja mati

tudi jokala, gda sva šla k zdavanji pa jo pitaj zdaj, kak je. Vej te v mesnico nišče ne sili, ne delaj mi zdaj kakše norosti, gda znaš, da sam »Jez že vse obečao.« Po tom pa tihü prideta v hižo.

»Franca, na pij,« pravi mladoženec Pogreznikov Peter že naprej Franci. Ona malo vüsta namoči i dene kupico nazaj na sto. »Malo bole potegní« — pravi stric Petrov, da boš mela malo rdeče lice i veselo srce. Pa se sedi se k Petri da si kaj lepoga i čednoga povemo.

Franca sede k Petri i se vsi vküp mirno razgovarjajo od vsakdanešnji potrebščin.

Po razni ovinkaj so prišli tudi do ženitvi. Gda so si že nekoliko reči povedali, pravi stric Franci: »Nega potoka brez vode i ne gostüvanja brez snehé; ka bi naša mlada sneha pravila na to?«

Franca sreča očove ostre oči, nagne glavo i reč njoj ne pride iz vüsti. »Od toga sva si že müva pogučala« dene Smrekar. Moje dete mene itak vse boga.

Zdaj so začnoji gučati cd toga, gda bi pismo napravili i ka bo ešče zdaj vse najprve potrebno včiniti, gda je Franca samo edaok stanola i naglo odišla iz hiže.

Smrekar je tmično pogledno za njoj i v zadregi povedao pred drugimi, da je deklina zdaj nekoliko dni slaboga zdravja. (Dale sledi.)

v dneva 10., 11., 12. i 13. decembra v Soboti v gostilni Banfi. Tečaj bo vodo revizor posojilac g. Tirš. Uteležijo se lahko zdajšnji naši zadrugarji, gde so že kakšne zadruge ustanovlene pa tudi od tam gde ešče mislijo ustanoviti kakšne zadruge, kak tudi drugi naši mladi i razumni ljudje. Zglasi se naj vsakšji kom prve pri Zadrugač zvezi v Maribori po ednom pismi ali pa v Soboti.

— **Bogojina.** Prvi uradni den nove naše Hranilnice i posojilca bode prvo nedelo v novom leti.

— **Rakičan.** Vekša nesreča se je zgodila Marič Mikloši, 3. toga meseca gda je podirao hrastje. Posekani hrast njemu je obvisno na drugom drevju, gde je on nato gori splezo, da bi obsekao vejke. Naednok se je pa hrast porušio njega je vrglo nazaj i pri spadaji ga je vejka močno drapnola po prsaj. Ma notrašnje poškodbe i krvavenje.

— **Posojilo.** Ponesrečenci po toči, šteri so si ne mogli spraviti ešče do dnes živeža, dobijo pri oblastnom odbori v Maribori penezno posojilo po 6 procentov. Prošnje se naj kem prve vložijo priporečeno po župni ali županijski uređaj, najbogše prek oblastni poslancov.

— **Vse pride na den.** Leta 1924. drugoga januarja so najšli ljudje poleg vesi Lipe edno mlad mrtvo žensko privezano z ednim vezalom k drevi. Ženska je bila z nekšim trdim topim predmetom vdarjena po čeli nad levim okom, za koj volo je gotovo omedlela i spadnola na zemlo, gde je bila tudi mala miaka krvi. V tistom časi se je mislilo, da je to takša Rusinja, zato so mrtvo telo fotografirali i je nato zakopali. Žandarmerija je pa iskanje naprej vodila, dukeč se je letos v augusti sobočkom žandari g. Trbižani ne posrečilo, da je prišao morilci na sled. Zđaj je dognano, da je mrtvoj ženski ime Uršula Vinatič iz Medjimurja, stara 24 let. Njena mati je živeła vküp z ednim drugim človekom, šteri bi se mlade deklina rad rešo. Deklina se je spoznala z ednim ciganom Horvatom iz Černelavec, šteri je odišao ž njov iz Medjimurja rekoč, da jo odpela v Gradec i se tam čeni ž njov. Med potjov pri Lipi jiva je pa zgrabo ljubinec njene matere i jo je tak dugo tukao po glavi, da je ta spadnola. Cigan je pa odbežao i pravi, da ne ve, ka se je napraj zgodilo. Zđaj je pred žandarmi vse povedao i žandarmerija je s tem odkrila obednim tudi sled jako nevarne tolvajske bande.

— **Pitanje po naši delavcaj.** Pisali smo že, da so Nemci z našimi delavci bili izredno zadovolni i že naprej želejo prišestno leto kem več naših ljudi meti za svoje delo. Preminočo sredo so pa prišli v Sobotu zastopniki francuski delodajalcov i se informirali, če bi mogli dobiti iz naše krajine do 4000 meški i 1000 žensk za polska dela v bližini Pariza. Plača bi se sukala okoli 250 do 350 frankov na mesec (1 frank je 2 Din. 20 par) s hranov, perilom i stanom. Podrobna pogajanja se bodo v najkračšem časi vršila.

— **Čuvajte svoje male prašičke!** Da te meli vsigdar zdrave, debele i črstve prašičke, kúpate redilni prašek „MASTELIN“. Za male peneze dobiti i si prišparate vno. Pakeci koštajo v vsej trgovinaj 3 i 6 Din. — Glavna zaloga A. Kosec, Maribor.

— **Prosimo tistoga što bi meo »Novine«** od leta 1919. šte. 7, 9, 22 i 30 da bi nam je dao konči, da je preprišemo. Bili bi niemi jako hvaležni. — Uredništvo.

— **Nesreča.** Gabor Terezija iz Gradišča si je pri treblenji drv v logi zlomila pravo nogo nad gležnjom ar njoj je drevospadnola na nogo. V sredo večer so jo prepelali v sobočko bolnišnico.

— **Žepari.** Na sobočkom senji so se zgodile tri vekše kraje penez iz žepov. Žandarje so zasačili pri tom deli družbo iz Medjimurja, zmed šteri so ji nikelko aretirali.

Služba tajništva Slov. ljudske stranke.

1. Tajništvo ma uradne vöre vsaki delaven den od 8 do 12 vöre.

2. Popoldnevi kakti po nedelaj i svetkaj je pisarna tajništva za prejta.

3. Tajnik dela vse brezplačno. Stranke, šterih tajnik ne pozna, morajo s sebov prinesiti potrdilo, ka stranki pripadajo. Brez toga potrdila se ne sprejme niedna stranka.

4. Na Božič, Vüzemsko nedelo, den Gospodovoga vnebohoda, Rišaosko nedelo. Telovo i na Angelško nedelo tajnik ne ide na nikših shod.

5. Vse druge nedele i svetke ide na shod. Kda ge štera občina žele, nsj javi to pravočasno na tajništvu.

Vodstvo Slov. Ljudske Stranke za Slov. Krajino.

Dnevni zapiski.

Siromačeki. Demokratska „Domovina tak malo pove, da je Bog našim ljudem ne podelo prave pameti i da so »Novine« sirašno nedosledne. Mi bi tem siromačekom samo telko povedali, da bi pri njih teško najšli ravnotak pravo, kak nepravo pamet, ar spoj nikše nemajo. Da bi nam pa tisti gučao od kakše doslednosti, šteri se je pred leti trgao za centralizem, zđaj pa na vse grlo kriči proti tistomi, ka je sam napravo, se nam pa tak malo li bedasto vidi.

Jo, to je lagoje! Če demokratom povete, da mora dr. Korošec zđaj to izvažati, ka so oni zavozili, te je ravnotak, kak če bi psa za rep stisno. Nika ne pravijo, da so ne zavozili, samo kričijo, da bi dr. Korošec že prvlé morao proti izvažati, kak so oni zavozili.

Svetovna politika.

Volitve na Českom. Češka je po novom zakoni razdeljena na štiri pokrajine, kakti, Češko, Moravsko, Slovaško i Podkarpatsko Rusijo. Za te pokrajine so zđaj volili posebne poslance tak nikak kak pri nas oblastne poslance, samo da te niti telko pravic nemajo kak naši oblastni poslanci. Ljudstvo je volilo pri tej volitvaj samo dve tretjini poslancov, edno tretino je pa vlada imenovala. Na te način je v vsej pokrajinaj dobila vlada veliko većino. Zanimivo je pri tom tu-

di to, da so vse tiste stranke, štere so bile za razdelitev češke države, pri volitvaj ščista spadnole.

— **Volitve v Austriji.** Tudi naša sosida Austrija je mela preminočo sredo svoje volitve i to volitve novoga predsednika republike. Dozdajšnjemi predsedniki Hainischi je pretekla njegova zakonita doba i izvoljeni je bio novi predsednik Viljem Miklas. Novi predsednik je jako veren i pobožen krščanski politik. Bio je svojčas gimnazijski ravnatelj, ma 12 dece od šteri sta dve nuni.

Tjedenske novine.

Ka se je zgodilo 1. decembra v Zagrebi? Anglež pravi: „Zgodi se v domovini edna ali druga nerednost, mi moramo te nerednosti odpravlati, domovine same pa nigdar pred drugimi šifirati ar Anglija, kakša je, takša je, naša je.“ Tudi mi bi lahko tak pravili od sebe i svoje domovine. „Jugoslavija, kakša je, takša je, naša je.“ Nego mi smo ešče ne Angleži. Posebno bi pa ne mogli toga praviti od naši demokratov i radičovcov. Oni bi samo za sebe radi iz vsakše reči hasek meli i domovino zavolo toga lahko tudi zlodiz vze.

Na den prvoga decembra so šteli sveti pokazati, da je v nešoj državi ne vse v redi. Tak kak či bi njim te druge države za to kakše posebno plačilo dale. Nego ravno s tem svojim dejanjom na prvi december so se pred svetom jako slabo pokazali.

Prve kak bi se mela zočniti v zagrebačkoj pušpekovoj cerkvi slovena služba boža, so odišli trije mladi dečki v türen cerkve i mesto državne zastave porinoli vö tri črne zastave. Policaji so te dečke aretirali i je gnali proti zapori. Samo naednok je pa začno eden mladi dečko zmed občinstva strelati na te policaje i je k smrti rano ednoga nedužnoga ljubljanačana, šteri se je ravno na cesti nahajao. Zđaj bi pa radi demokrati i radičovci s toga nekaj napravili, da se te prej vsigdar krv prelevle, gda je dr. Korošec minister. Ja, nego pitanje je, što je to krv prelevao. Na to naj bi nam odgovorili naši demokratje.

— **To nas veseli.** V zadnoj številki Zagrebačke „Narodne politike“ čtmo pismo iz Sofije, glavnoga mesta Bolgarije. V tom pismi zvedimo vno go zanimivih reči od bolgarskih katoličanov. Bolgari so po većini pravoslavne vere samo nekaj malo je tudi katoličanov (to je v okroglini mesta Clodiva, gde njim je letos potres veliko škodo povzročil). V tom pismi je pa ešče nekaj drugoga, ka se nam vidi važno, da sporočimo čtevcem naši »Novine«. V pismi je namreč omenjeno, da je v sofijskoj bolnišnici pet sester iz naše krajine i da so ž njimi jako zadovolni. Mi smo ponosni na te svoje hčere, štere v bratskoj Bolgariji delajo čast ne samo našemi narodi, nego vsem katoličanom.

Prekosnice.

Dobro pozna. Vučiteo v šoli pravi deci: „Vse domače živali sam vam že imenuvao — konja, kravo, psa, mačka, pa je ešče edna. Što mi zna povedati? Je zamazana, se rada kota po blat i se klati tudi po sosidovom dvorišči.“

Tonček zdigne roko: »To je pa naš števek.«

Napaka v novinaj. Krčmar je dao v novinaj razglasiti: Odam krčmo

poleg velke ceste. Za goste so tri velke sobe, moderna klavnica i prekaljevalnica.

V krčmi. To vam je goska, da morete pred njov kraščak zdignoti — pravi krčmar gosti, gda njemu je prinesao gosčo pečenko. Gost košta pečenko pa pravi: „Pred tak velkov starostjov pa za istiao moram kraščak odzdignoti.“

V familiji. Oča je zbio Ferkeca ar je svojo mlajšo sestrico s šibov narezao. Nato njemu pa pravi: „Sram te boj Ferkec! Najbole grdo i nesramno na sveti je to, či starejši pa močnejši mlajšega pa slabejšega bije.“ Ferkec pa v joči odgovori: „Ja ja, pa me te vi, ki ste starejši pa močnejši tak nesramno bijete.“

Dober obed. Krčmar je zapazo, da hodi eden človek vsakšji den pred njegovo kuhajo i tam jako šnofa. Zato ga ednok pita zakaj to dela. »Ja znate — odgovori te človek — pri vas najprve malo pridihavlem vaše pečenko, nato pa doma jem krumpke pa zelje pa se mi ravnotak vidi, kak če bi pečenko k koj grizao.

Vganke.

(Što štero zmed tej vganke viani i reši naj pošle svojo rešitev uredništvu Novin, ka mi objavimo, kak tudi imena rešilcov.)

1. Ali se smem oženiti s punicov žené mojega brata?

2. Kak lahko dokažeš, da ma smrt ravno takši konec ka ves drugi svet?

3. Ka koscec najmenje spoštuje?

Pošta.

Cmor Alojz, Novine Vam zđaj že na dom pošiljamo, ne več v Srbijo. Od fabrike g. poslanec neso dobili nikšega odgovora. — **Andrej Horvat, Odranci 205.** Priporočeno pismo šlo, v šterom izročeno akt vrnjen i vse pojašnjeno. — **A. K. G. Lendava.** Pismo šlo. — **O. V. Dobrovnik.** V pismi določen čas. — **Petkovič Anton invalid, V. Polana.** Dobili ste 250 Din. podpore. — **Kelenc Štefan i Gerič Nartin, V. Polana.** Nov. 13. je bila vajna prošnja pod brojom 48.825 ino 48.748 poslana na glavarstvo v D. Lendavo v spololnitet. — **Preč. G. Lejko Štefan, kaplan, Dobrovnik.** Obvestite, prosimo, Šantak Pavla, da njemu je ministertvo odobrilo 150 Din podpore. — **Za delo siromakom, štere je toča i suša obiskala sta našiva g. poslanca poskrbela dva milijona dinarov.** Za te peneze se bodo pri nas popravljale ceste, regulirala Ledava, popravljali stari nasipi pri Muri i skopalo par stüdenecov. Bole na drobno se selkar vse objavi, gda bo delitev podpor i določitev del izvršena. — **Tompa Jožef i Režonja Ivan, V. Polana.** Vajna pritožba ešče dende-nejšji ne prišla od Gederovske Carinarnice v Beograd. Zglasita se v Gederovcuh in prosita, naj hitro pošljejo sem vajno pritožbo. Tu bo vse dobro rešeno.

Hiža k odaji

s petimi sobami v Gornji Radgoni poleg ceste s hramov i tremi kletmi posebno pripravna za trgovino z vinom. Dr. KURAS Gornja Radgona,

GOSPODARSTVO.

J. CASAR: **Zadružništvo.**

III.

Vzgojevalni in socialni pomen zadružništva.

Zadruge ne podpirajo samo gmotni hasek svoji članov. Njūva ravno tak važna naloga je, da na zadružnike vplivajo vzgojevalno in skrbijo za njūvo duševno pozidgo.

Že znatrajša uredba zadrug nje-no, n. pr. vkupno jamstvo, je takše, da navaja člane k skupnoma, sklenoma deli. Vpupanje dosegnoti z združeni-mi močmi gospodarske uspehe, pa pod-péra samozavest zadružnikov. Člani si probajo pomagati po načeli samopo-moči stem podpirajo medsebojno za-vpupanje, z zavpupanjem v samoga sebé pa raste pridnost, šparavnost, pošte-nost i vestnost. Zadruge odvrčajo svo-je člane od zapravlivosti i je navajajo k skrbnoma gospodarstvi, rédi i toč-nosti.

Zadruge so osnovane na funda-menti samcuprave i lastne odgovor-nosti; zato vpliva gvšišno na člane vzgojevalno to, da z lastnov odgovor-nostjov opravljajo zadružne posle.

Zadružništvo ne vpliva ugodno, samo na gospodarsko, liki tūdi na duševno i npravno življenja svoji članov. To pa ne samo zavolo toga, ka je na-vadno zméron predpogoj za napredek v duševnom i npravnom pogledi povzdi-go gospodarskoga blagostanja, liki tūdi zato ka je članstvo v zadruzi, i de-la v njoj i za njo; je šola požitvo-valnosti i smisla za skupnost.

Vzgojevalno delajo zadruge tūdi, zato ár skrbijo, za strokovni pouk: prirejajo predavanja od različni za-družni i gospodarski reči, razstave, poučne tečaje, poučne izlete, razširja-vajo strokovne novine i knjige, zbūd-javlejo zanimanje za gospodarski na-predek i odstranjūjejo predsodke proti novji formi gospodarstva, štero proba-jo prilagoditi dnešnjemi časi i našim potrebščinam.

Zadružništvo je velkoga social-nega pomena, zato ka zmerom povdara načela pravičnosti i poštenosti na-sproti načeli sebičnosti, štero obvla-dūje gospodarsko življenje.

V družabnom pogledi trbej delo-vanji zadrug pripisati posebno važnost, posebno zavolo toga ka služūjo gospo-darski povzdigi siromaškejši slojov. Nasprotstva med gospodarsko močnej-šimi i gospodarsko slabejšimi, med izo-braženimi stani minejo. Člani majo gline pravice i se more siromaški za-družnik ravno tak kak bogati poteg-noti za svoje pravice. Zadružniki se med sehom spoznavlejo, to pomore, da razmijo potrebe i nevole eden dru-goga i da sprevidijo, da ji vežejo vno-gi skupni interesi. Takše pospešūje mi-seo socialne ali družabne skupnosti i dužnosti do bližnjega.

Zgodovinski pregled o razvoji zadružništva.

Fundament, na šterom je zasno-vano zadružništvo, je dejstvo, da je mogoče z združeni-mi močmi dosegnoti vèkše uspehe, nego s poedinimi, loče-nimi močmi.

V istini je zadruza nikaj nej dru-goga, nego družba, štera šče s skup-nim delom dosegnoti, takše koristi, kakši nemre dosegnoti posamznik. Ta

misel o haskaj dela združeni-mi moči je pa človeki prirodjena. Zato bi bila na-pačna trditev, da je zadružna miseo nastanola pri tom ali onom narodi ali da je iznajdba kakšega posameznika.

Že v stare ši dobaj so se ljudje družili v posamezne skupine, da bi skupno delali i bili deležni haskov vza-jemnega dela. V prastari časaj je bilo takše skupno delovanje potrebno tem bole, ar so bili življenjski pripomočki ešče jako priprosti.

Zlasti je bio čit za zadružništvo razviti pri stari Slovenaj, šteri so vèk-šega živelj združeni v posamezni za-druzej. Te organizacije so se po niš-terni krajaj obdržale do dnes. Vod-stvo zadruge je pripadalo najstarejšemi, šteromi so drugi člani morali biti po-korni. Zemlja, štero so obdelovali, je bila skupna last vse zadruge, šteroj so pripadali tūdi vsi pridelki.

Ednake razmere najdemo tūdi pri stari Germanih, (skupne lastnine njiv i skupno obdelavanje), sledker skupna uporaba pašnikov, travnikov, gošče itd. zadružne pekarnice, skupne mlatil-nice, mlinarske zadruge, štere so se obdržale do najnovejšega časa, itd.)

V srednjem vekli so po varašaj nastanole obrtniške zadruge (cehi), od šteri najdemo prve slede v 12. stoletji. Najbole so uspevale v 14. stoletji, sled-ker so te zadruge iz razni vzrokov zač-nole propadati.

Novodobno zadružništvo.

Da se je novodobno zadružništvo v kratkom tak bitro razširilo, ktomi je vno-gi pripomogla vèkša splošna i stro-kovna izobrazba. Dale so na razvoj zadružništva uplivala iznajdbe i spol-nitvev tehnični pripomočkov, n. pr. posnemalnik (centrifuga). Velkoga po-mena je bilo tūdi, da se je v novejšem časaj zmerom bole vzbūjavalo zani-manje za socialne razmere i potrebči-ne siromaški ljudi.

Med mečmi, šteri so si za razvoj novodobnoga zadružništva pridobili po-sebno zasliže, moramo na prvom mestu omeniti Rajfajza i Schulzeja.

(Dale sledi.)

Ka je „Mastelin“?

„Mastelin“ je prašek za svinje po ži-vinozdravniško preizkušenom recep-ti, sestavljeni iz romantični zelišč, kakti Holmus, Encian i dr. ka pov-zroča prebavo i tek.

„Mastelin“ vsebūje bridko sol, pov-zroča čiščenje notranjih organov. „Mastelin“ utrjuje organizem pri živini. Trditev, da bi se svinje od praška debelile; bi bila neutemeljena. Istina je pa, da se tek pri debelenji dostakrat stavi tūdi pri najbogšoj hrani. Te je potrebno dodavati Mastelin, ž njim se obūdi tek i dostakrat odstranijo tūdi razne bolezni.

„Mastelin“ stavi zavolo toga klanje pred pravim časom. Vsakomi je znano, da pri predčasnom klanji živine nega dobička nego zgūbiček.

„Mastelin“ dobite v vsej trgovinaj na deželj za male peneze. Pakeci so po 3 i 6 Din. Kak se rabi, je na-pisano na pakeci. — Glavna zala-ga: A. KOSEC, Maribor.

BENZIN-MOTOR.

Proda se en 3 konjskih sil močen benzin-motor, v zelo dobrem stanju, pod ugodni-mi plačilnimi pogoji. Poizve se pri tvrdki

HARTNER

v MURSKI SOBOTI.

Stanovanje

obsteleče iz 2—3 sob, kuhinje, in pritlikla se cdda v nalem, Poizve se v **PREKMURSKI TISKARNI** v Murski Soboti.

Vsa popravila pri vóraj zgo-tovi dobro i fal z garanci-jov **VACLAV PLAČEK** v Murski Soboti, gostilna g. Baca.

Sodarske pomočnike sprejme pri prosti brani, stanovanji in perilu **FRAN REPIC**, sodarski moš-ster v Ljubljani, Kolezijska ulica 18

Vsakovrstne sirove in svinjske kože kupuje po najvišji dnevni ceni
Franc Trautmann
Murska Sobota
Cerkvena ulica 191.

Brezplačna darila

leško dobi vsakšj naročnik. Ta darila so točno opisana v velkom ilustr. ceniki tvornice SUTTNER.

Že prek 30 let

vživa tvrdka H. SUTTNER najbogšj glas zavolo svoje-ga solidnoga poslovanja i zavolo zanesljivo dobre ka-kovosti svojega blaga. Pri tvrdki Suttner se vse kúpi neravnoč skoro po tisti cenaj kak v fabriki i brez nevarnosti, zato, ka tisto, ka ne odgovarja se vó mini ali pa penezi nazaj dájo. Pošlite včasj Vaš točen naslov na

H. SUTTNER
LJUBLJANA, št. 945.

i dostavljeni Vam bo velki ilustro-vani sijejni cenik žepnih vóv, vóv na roko, vsej zlati i srebrni pred-metov, olupševalni predmetov i tak naprej popunoma brezplačno.

Samo 64 Din 20 p-stane prava 16 cm. visoka Anker-budilka št. 105. Velka zbirka ženski moški vóv zlati i srebrni predmetov, prstanov, vóv z nihajom, vóv s kukavi-cov- itd. v ceniki.

Suttnerova „IKO“ vóra vami služūji celo življenje!

Amerikanci pozor!

Ste že prišli iz Amerike? Ali samo ščete priti? Vaša prva skrb bodi, da si spravite kem lepši dom. To pa dosegnete, či si date zozidati lepo, zdravo in kaj je najvažnejše fal hižo. Dnesden že vsi Amerikanci tak delajo. Obrnite se pismeno ali ustmeno na

g. FRANJO LEVAŠIČA,

zidarskoga podjetnika v DOLNJOJ LENDAVI št. 57. Jugoslavija. On i samo on, Vam napravi hižo, štera Vam bode po volji!

Zdrav ostanoti, boleznim vujti!

Če si preželeni, ali prehlajeni, če maš mrzle noge, te glava boli, če maš migrene, reumo, če so ti oslabili živci i mišice, če si duševno ali telovno oslabo, če slabo spiš če maš trganje v členkaj, bolečine na obrabi i po celom telu, če si preveč občūtlivi za mrzeo zrak, i se

ovači javlejo pri tebi znamenja slabosti i nezadostnoga obtoka krvi, te je to znamenje, da si v svoji zdravi dnevaj nika ne včino, da bi se to-ga očuvao. Delaj to ka so že naši dedeki i pradedecki vsigdar z uspe-hom kušali. Rabi odnotra i odzvūna vsigdar preizkušeni pravi

Fellerov prijetnodišeči „Elsafluid“.

V apotekaj i takšj trgovinaj košta edna poizkusna kanticca 6 Din, dvojnja 9 Din, velka specialna kanticca 26 din. Po pošti, konči eden pak, šteri ma 9 poizkusni, ali 6 dvojni ali 2 specialni kan-ticci za 62 Din. Dve takšivi kišti staneta samo 102 Din s pakiva-njem i poštainov vred. Naročila trbe točno nasloviti na

EUGEN V. FELLER, lekarnar

STUBICA DONJA, Centrala 146.

Hrvatska.

Če pa rabiš dobro sredstvo za želodec, naroči obenem Fellerjevó blagodelujoče Elsa kroglice 6 škatulice za 12 Din.